

**«Μάθηση μέσα από το παιχνίδι»
(2-3 χρόνων)**

*Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Κοντογεώργη
9^{ος} Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Βύρωνα
(βρεφικό τμήμα)*

Γεια σας.

Στην παρουσίαση που θα ακολουθήσει με θέμα «Μάθηση μέσα από το παιχνίδι» (για παιδιά ηλικίας 2-3 χρόνων), συμμετέχουν η Σεβαστή Κάτρη, η Σπυριδούλα Κοντογεώργη και η Ευαγγελία Κρασιά, παιδαγωγοί στο Βρεφικό τμήμα του 9^{ου} Βρεφονηπιακού Σταθμού του Δήμου Βύρωνα, και συνεργάστηκε η Ευαγγελία Κανέλλου, λογοθεραπεύτρια.*

Αφορμή και κίνητρο για αυτή την παρουσίαση είναι το γεγονός ότι συχνά επικρατεί η πεποίθηση πως η αγωγή των μικρότερων παιδιών, μέχρι τριών περίπου χρόνων, περιορίζεται στην κάλυψη των βασικών αναγκών, που είναι η τροφή, η καθαριότητα και η ασφάλεια των παιδιών.

Είναι όμως πράγματι αλήθεια;

Εμείς, μέσα από τις δράσεις που υλοποιήσαμε, θέλουμε να αποδείξουμε ότι το παιδαγωγικό έργο δεν σταματά εκεί, όπως δεν σταματάνε εκεί και οι βασικές ανάγκες των παιδιών. Αντίθετα, αυτές οι ανάγκες καλύπτουν ένα μικρό μέρος κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Σύμφωνα με όλα τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα είναι πια σίγουρο πως οι άνθρωποι μαθαίνουν ήδη από τη στιγμή που οι νευρώνες αρχίζουν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια της εμβρυικής ζωής. Άρα, στην ηλικία των δύο – τριών χρόνων φυσικά συνεχίζουν τη μάθηση και την κατάκτηση του γύρω τους κόσμου. Όχι βέβαια με τη μορφή διδασκαλίας (εξ άλλου αυτή πια δεν ενδείκνυται ούτε για μεγαλύτερα παιδιά), αλλά με τη μορφή παιχνιδιού.

Κάθε μορφή παιχνιδιού είναι μια μορφή μάθησης. Το μικρό παιδί εξερευνά, ανακαλύπτει και μαθαίνει τον εαυτό του και τα πράγματα πρώτα μέσα από τις αισθήσεις του και ύστερα τις χρησιμοποιεί για να

* Το κείμενο που ακολουθεί βασίζεται και επεξηγεί φωτογραφίες από τις δράσεις των παιδιών, που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της εισήγησης.

κινηθεί μέσα στο περιβάλλον.

Το κύριο έργο του παιχνιδιού είναι να αναπτύξει ολόκληρη την προσωπικότητα του παιδιού. Το παιδί αποκτά πρωτοβουλία, εκδηλώνει την ενεργητικότητά του, ασκεί τη σωματική του δύναμη, εξελίσσει τις αισθήσεις του και τη φαντασία του. Η έξαρση του παιχνιδιού ανοίγει κυριολεκτικά την πόρτα της μαγείας, όπου ο κόσμος των παιδιών ξεδιπλώνεται και αναπτύσσεται σε χιλιάδες εικόνες και σε εκατομμύρια ιδέες και επιλογές. Το παιδί με το παιχνίδι γνωρίζει και ερευνά τον κόσμο που το περιβάλλει. Η φαντασία και η περιέργειά του είναι αχαλίνωτες και συνεχώς το σπρώχνουν να ψάχνει, να δοκιμάζει, να πειραματίζεται με ό,τι βρει μπροστά του. Χαλάει ακόμα και το πιο αγαπημένο του παιχνίδι για να δει τι έχει μέσα και πώς δουλεύει. Μέσα από το παιχνίδι, το παιδί έχει την ευκαιρία να κατανοήσει τον κόσμο, να αλληλεπιδράσει με τους άλλους γύρω του με κοινωνικό τρόπο, να εκφραστεί, να αναπαραστήσει τις σκέψεις και τις ιδέες του, να ελέγξει τα συναισθήματά του, να αναπτύξει την ικανότητα συμβολισμού, τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του.

Με βάση τα δεδομένα των Νευροεπιστημών, ξέρουμε πια πως ο ανθρώπινος εγκέφαλος ξέρει τι θα μάθει, τότε και πώς θα το μάθει.

Για αυτό και βλέπουμε ότι το κάθε παιδί αντιδρά και εκφράζεται διαφορετικά, ανάλογα με την προσωπικότητά του, το οικογενειακό του περιβάλλον και την ωριμότητά του.

Τα παιδιά χρειάζονται διαφορετικά ερεθίσματα και να τα αφήνουμε ελεύθερα να αποφασίζουν μόνα τους πώς θα τα αξιοποιήσουν.

Δουλειά των παιδιών είναι να παίζουν!!!

Το παιδί δεν είναι θεατής ή αποδέκτης απλά, αλλά δημιουργός.

Στα χέρια ενός παιδιού, οποιοδήποτε αντικείμενο (ένα σχοινί, ένα πινέλο, ένα κομμάτι χαρτί, το ίδιο του το σώμα) μπορεί να μετατραπεί σε παιχνίδι για τη μύησή του στο χώρο της μουσικής, της εικόνας και των εικαστικών τεχνών αλλά και του λόγου και της λογικομαθηματικής σκέψης.

Ας δώσουμε όμως το λόγο στα ίδια τα παιδιά που είναι πρωταγωνιστές αυτών των δράσεων.

*Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Εφαρμοσμένες Εκπαιδευτικές Δράσεις
στην Προσχολική Ηλικία*

«Γεια σας, θέλετε να μας γνωρίσετε και να σας δείξουμε πόσο ωραία περνάμε και πόσα πολλά μαθαίνουμε στο σχολείο μας;

Κατ' αρχήν να ξέρετε ότι έχουμε πολλά παιχνίδια και πολλές επιλογές για το τι θα παίζουμε.

Όποτε θέλουμε γινόμαστε γιατροί, κομμωτές, τηλεφωνούμε στο μπαμπά, πάμε βόλτα το μωρό μας, γινόμαστε μεγάλες κυρίες σαν τη μαμά, βάζουμε πλυντήριο, μαγειρεύουμε, ταΐζουμε το μωρό μας, σιδερώνουμε, γινόμαστε μάστορες και τραγουδιστές.

Όμως κάνουμε και “μαγικά”, το χέρι μας το κάνουμε πιστόλι, τη μπλούζα κουβέρτα, το πεπόνι μπάλα, την τραμπάλα τραπέζι.

Έτσι όπως ακούμε τις κυρίες μας να λένε, μιμούμαστε, παίζουμε ρόλους, αναπαριστούμε την καθημερινότητά μας και γενικά κοινωνικοποιούμαστε.

Όμως να ξέρετε ότι είμαστε και καλλιτέχνες.

Είμαστε σπουδαίοι μουσικοί και παίζουμε μουσικά όργανα σαν τους μεγάλους.

Ναι! Έχουμε πολλά (στη μουσική γωνιά, όπως λένε οι κυρίες) και διαλέγουμε. Δεν ξέρουμε όλα τα ονόματά τους, αλλά είμαστε μικροί ακόμα δε βιαζόμαστε να τα μάθουμε!

Ξέρουμε όμως να φυσάμε τη φλογέρα, να χτυπάμε το τύμπανο και το μεταλόφωνο.

Δεν είναι ίδια ούτε στο χρώμα, ούτε στο σχήμα ούτε στο υλικό και κάνουν διαφορετικό ήχο.

Μια μέρα φτιάξαμε κι εμείς μουσικά όργανα. Βάλαμε σε μπουκάλια από νερό και σε κουτιά από γάλα ρύζι, φακές και φασόλια. Τα έκλεισαν οι κυρίες μας από πάνω για να μη χυθούν και τα κουνούσαμε δυνατά. Τα χτυπάγαμε στο τραπέζι και μας άρεσε πολύ ο ήχος που έκαναν.

Μεταξύ μας, τα δικά μας, ήταν πιο ωραία! Εμείς όμως κάνουμε και ορχήστρα. Ο καθένας από μας παίρνει από ένα μουσικό όργανο και παίζουμε όλοι μαζί!

Ο κόσμος μας είναι γεμάτος χρώματα. Τα παιχνίδια μας, τα ρούχα μας, η

φύση δεν είναι το ίδιο χρώμα. Δεν χρειάζεται να μας το πει κανείς, το βλέπουμε και μόνοι μας. Δε μας νοιάζει να τα μάθουμε, έχουμε όλο το χρόνο μπροστά μας, είμαστε μικροί ακόμα. Όμως δεν πειράζει να ξέρουμε ότι η μπλούζα μας είναι μπλε ή το κουτάλι κόκκινο.

Αρπάζουμε την κηρομπογιά, το πινέλο, το μαρκαδόρο και δεν μας «πιάνει» κανείς!

Ζωγραφίζουμε ακόμη και τα τραπέζια για να κατακτήσουμε όλο το χώρο των ενηλίκων. Εμάς δε μας προβληματίζει, ούτε μας αγχώνει αν θα ζωγραφίσουμε σωστά, όπως θέλουν οι μεγάλοι. Όχι τα σχέδιά μας δεν είναι «μουτζούρες». Είναι πύργοι, σπίτια, ήλιος, δέντρα, είναι η μαμά, ο μπαμπάς, η γιαγιά και χίλια δυο άλλα που πλάθουμε με τη φαντασία μας αλλά δεν μπορούμε ακόμα να εκφράσουμε...

Κάνουμε και κολλητική γιατί τα χεράκια μας, αν και μικρά, μπορούν να πιάσουν το χαρτί, το ύφασμα, το πλαστικό και να τα κολλήσουν.

Σας αρέσουν οι πίνακές μας; Δεν είμαστε μικροί Πικάσο;

Μια μέρα μας περίμενε μια έκπληξη! Στο ένα τραπέζι ήταν κεσεδάκια από γιαούρτι με φακές, ρύζι και φασόλια. Στο άλλο τραπέζι κουτιά από γάλα, μικρά και μεγάλα, άδεια. Στο τρίτο τραπέζι καπάκια πλαστικά σε διάφορα χρώματα και μεγέθη και κομμάτια από πολύχρωμα χαρτιά. Δεν ξέραμε πού να πρωτοπάμε, είμαστε περίεργοι να δούμε τι έχουν μέσα τα κουτιά.

Τα άδεια κουτιά δεν κάνουν πολύ θόρυβο για αυτό θα τα γεμίσουμε με φακές και ρύζι. Τα φασόλια μπαίνουν δύσκολα απ' την τρύπα. Με τα καπάκια θα φτιάξουμε πύργο και θα βάλουμε το ένα μέσα στο άλλο. Εύκολα αδειάζουμε τα κεσεδάκια με τα όσπρια απ' το ένα στο άλλο. Τα κουτιά από το γάλα κάνουν δυνατό θόρυβο, όταν τα χτυπάμε στο τραπέζι και μας αρέσει. Μας αρέσει να ανακατεύουμε τα όσπρια.

Να μαζέψουμε κι αυτά που έπεσαν κάτω; Μπράβο! Πολύ μας άρεσε η έκπληξη, το ευχαριστηθήκαμε! Αύριο πάλι! Οι δασκάλες μας μάς υποσχέθηκαν ότι θα παίζουμε όποτε θέλουμε πάλι με αυτά.

Μια άλλη μέρα σε ένα τραπεζομάντιλο οι δασκάλες μας είχαν βάλει μανταλάκια χρωματιστά, κορδέλες από χαρτί πάλι χρωματιστές, καπάκια πολύχρωμα μικρά και μεγάλα και μπουκάλια. Σε ένα άλλο τραπεζομάντιλο είχαν σιμιγδάλι, κεσεδάκια από γιαούρτι, κουτάλια, πιάτα πλαστικά, κουτάλες, μπουκάλια, χωνί, φαράσι, σουρωτήρι.

Οι δασκάλες μας παρατηρούσαν τι θα κάνουμε και σε ποιο τραπεζομάντιλο θα πάμε. Μα χαζές είναι; Τι να τα κάνουμε τα μανταλάκια, τις κορδέλες και τα καπάκια, αφού τα έχουμε ξαναπαίξει;

Νομίζουν πως επειδή έχουν έντονα χρώματα θα κερδίσουν το ενδιαφέρον μας; Ναι καλά είναι, δεν λέμε, όμως το άλλο τραπεζομάντιλο έχει υλικά που δεν τα έχουμε ξαναπαίξει.

Μη σπρώχνεστε βρε παιδιά, όλοι θα παίζουμε, έχει χώρο για όλους!

Κοίτα να δεις, το σιμιγδάλι το βάζω μέσα στο χωνί και πέφτει στα ρούχα μου, είναι πολύ ψιλό, μαλακό και μ' αρέσει.

Αν όμως βάλω κάτω από το χωνί μπουκάλι, πέφτει μέσα στο μπουκάλι. Είναι τόσο απαλό, μας αρέσει να παίζουμε μ' αυτό, γιατί δεν μας δυσκολεύει να φτιάχνουμε πολλά πράγματα. Όταν το βάζουμε το σιμιγδάλι στο κεσεδάκι δεν πέφτει κάτω. Κοιτάζτε το σουρωτήρι, δεν το κρατάει, είναι τρύπιο και το σιμιγδάλι πέφτει πάλι στο τραπεζομάντιλο.

Αυτό το μπουκάλι με παιδεύει, όμως θα τα καταφέρω, θα τ' ανοίξω.

Αρκετά όμως παίζαμε με το σιμιγδάλι. Ας πάμε μερικοί να δούμε, μπορούμε να πιάσουμε με το μανταλάκι την κορδέλα; Μπράβο τα καταφέραμε! Πώς πέρασε η ώρα τόσο γρήγορα; Ξεχαστήκαμε και η κοιλιά μας γουργουρίζει. Γρήγορα να πλύνουμε τα χέρια μας και να φάμε.

Μήπως όμως είναι ώρα για λίγη κίνηση; Μουσική και χορό να ξεμουδιάσουμε λίγο;

Μας αρέσει να ακούμε τραγούδια και να χορεύουμε στο ρυθμό της μουσικής, να κινούμαστε, να πιανόμαστε με τους φίλους μας ή και μόνοι μας και να χαρούμε, να γελάσουμε, να χτυπήσουμε παλαμάκια και να εκτονωθούμε. Να γινόμαστε γίγαντες, νάνοι, αεροπλάνα, φασουλήδες, διάφορα ζώα και να «γυμναζόμαστε», όπως λένε οι κυρίες.

Κοιτάζτε, σκύβω για να χωρέσω μέσα από το στεφάνι. Ωπ! Μπήκα μέσα στο στεφάνι με ένα πήδημα! Χώρεσα στο τούνελ, με βλέπετε; Σκύψτε όλοι να περάσουμε κάτω απ' το σχοινί. Όταν παίζουμε με τα παζλ, θυμώνουμε καμιά φορά, όταν δε χωράει το ζωάκι ή το σπίτι ή το αυτοκίνητο να μπει στη θέση του. Όμως που θα πάει, θα τα καταφέρουμε! Κι αν δε μπορέσουμε, θα μας βοηθήσουν οι κυρίες μας. Για αυτό άλλωστε δεν είναι εδώ;

Μια μέρα λοιπόν ήθελαν να μας δοκιμάσουν και να δουν αν μπορούμε να ζωγραφίσουμε, να βάψουμε και να κολλήσουμε μέσα στα σχήματα. Τι λέτε τα καταφέραμε;

Αυτά δεν είναι κουτιά, είναι πύργοι, σπίτια, τρένο, είναι αυτοκίνητο. Κοιτάζτε, χωράμε και οι δυο μαζί. Είναι όμως και βάρκα που μπορούμε να ψαρέψουμε. Έχουμε όμως και δίχτυ και όλοι μαζί πιάνουμε πολλά ψάρια. Ωραία. Εξασφαλίσουμε το μεσημεριανό φαγητό μας.

Μη μας υποτιμάτε, μπορεί να είμαστε μικροί, αλλά μπορούμε να κάνουμε θαύματα. Ξέρουμε να κλωτσάμε τη μπάλα και να τη ρίχνει ο ένας στον άλλον, να την πετάμε ψηλά και να την πιάνουμε πάλι. Θα ρίξουμε κάτω όλες τις κορίνες; Δύσκολο μας φαίνεται. Θα προσπαθήσουμε όμως!

Κοιτάζτε με τις αλυσίδες πόσα πολλά πράγματα μπορούμε να κάνουμε! Τις ξεχωρίζουμε σε χρώματα. Τις κάνουμε γάντι! Βλέπετε; Χωράνε τα δάχτυλά μου! Φτιάχνουμε κολιέ και στεφάνια περνώντας τες τη μία μέσα στην άλλη.

Με τα τουβλάκια μπορούμε να φτιάξουμε έναν πύργο, όχι όμως πολύ ψηλό γιατί γκρεμίζεται. Μπορούμε όμως να φτιάξουμε και ένα δρόμο και να κάνουμε ισορροπία. Αυτό το πιάτο θα το κρατήσουμε στο κεφάλι μας; Ουφ! Δύσκολο είναι! Δεν πειράζει θα το κρατήσω με τα χέρια μου. Τι λέτε! Θα καταφέρω να περάσω τις χάνδρες μέσα στο κορδόνι;

Μας αρέσουν πολύ τα τραγούδια, μάθαμε ήδη πάρα πολλά. Δεν τα τραγουδάμε απλώς αλλά κάνουμε και κινήσεις! Αμέ! Τι νομίζατε;

Το πιο αγαπημένο μας είναι το ποντικάκι. Μας αρέσει γιατί όταν λέει ότι το ποντικάκι αγκαλιάζει τη μαμά του τρέχουμε όλοι και αγκαλιάζουμε την κυρία μας (είναι σαν τη μαμά μας στο σχολείο βλέπετε). Αυτή μας αγκαλιάζει και γελάει, αλλά πέφτει απ' την καρέκλα. Ευτυχώς δεν θυμώνει!

Ακόμη μας αρέσει η Ρηνούλα, γιατί η δασκάλα μας, με τις κινήσεις που κάνει, μας κάνει και γελάμε πολύ, αλλά και ο δράκος, που τρομάζουμε λίγο αλλά και γαργαλιόμαστε.

Οι δασκάλες μας είναι και λίγο πονηρές! Πολλές φορές λένε τα τραγούδια μισά και μας αφήνουν να τα συμπληρώσουμε εμείς.

Μα τι νομίζουν; Ότι δεν τα ξέρουμε;

*Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Εφαρμοσμένες Εκπαιδευτικές Δράσεις
στην Προσχολική Ηλικία*

Μπορεί στην αρχή μέχρι να τα μάθουμε να δυσκολευτήκαμε λίγο, αλλά τώρα δε μας ξεφεύγει κανένα!

Μας αρέσει ακόμα να λέμε κάποια τραγούδια «από μέσα μας», πολύ σιγά και να φωνάζουμε μόνο στους δυνατούς ήχους, όπως το ελάφι, η κουκουβάγια και του Μανώλη την ταβέρνα.

Τραγουδάμε και το γύρω – γύρω όλοι και μπαίνουμε μέσα στον κύκλο ένας - ένας με τη σειρά.

Οι κυρίες μας πολλές φορές μας διαβάζουν ιστορίες όπως η μαμά κι ο μπαμπάς.

Διαβάζουμε όμως κι εμείς. Μας αρέσει να διαβάζουμε στους φίλους μας αλλά και μόνοι μας. Μια εικόνα πόσα πράγματα μας λέει! Η φαντασία μας ταξιδεύει και πηγαίνουμε σε μέρη μακρινά, σε νεράιδες, μάγισσες, δράκους...

Πόσο υπέροχα είναι!

Εντάξει το μάθαμε πια! Δεν σκίζουμε τα βιβλία! Σκίζουμε μόνο τα περιοδικά, αφού τα ξεφυλλίσουμε και διαλέγουμε εικόνες για να κάνουμε κολλάζ.

Α! Δεν σας είπαμε! Μια μέρα παίζαμε το παιχνίδι με τις γεύσεις.

Μπλιαζ! Το λεμόνι είναι ξινό, δε μας αρέσει. Το ίδιο και το αλάτι που είναι αλμυρό, αλλά λένε ότι νοστιμίζει τα φαγητά. Τη ζάχαρη όμως θέλουμε να τη φάμε όλοι γιατί είναι γλυκιά, αλλά λένε ότι χαλάει τα δόντια μας και δεν μας αφήνουν.

Τέλος πάντων. Ξεχάσαμε να σας πούμε ότι είμαστε και νοικοκύρηδες. Βέβαια! Μαζεύουμε τα παιχνίδια μας και τα βάζουμε στη θέση τους!

Ε! Πώς! Πρέπει να τηρούμε και τους κανόνες, όπως λένε οι μεγάλοι.

Ναι μην απορείτε. Συνεργαζόμαστε και σεβόμαστε τους φίλους μας όταν παίζουμε.

Βέβαια πολλές φορές μαλώνουμε μεταξύ μας για το ποιος θα πάρει το παιχνίδι πρώτος, και για πολλούς άλλους λόγους, αλλά απ' ό,τι ακούμε να λένε οι δασκάλες μεταξύ τους και στις μαμάδες μας, είναι της ηλικίας.

Μαθαίνουμε να διεκδικούμε, να μοιραζόμαστε, με λίγα λόγια κοινωνικοποιούμαστε!

Ελπίζουμε να σας δείξουμε μερικά από τα πολλά πράγματα που κάνουμε στο σχολείο μας.

Παίζουμε λοιπόν, μαθαίνουμε ταυτόχρονα αλλά το πιο σημαντικό το ευχαριστιόμαστε.

Και σίγουρα, όπως λένε οι μεγάλοι, όλες αυτές οι δράσεις ήταν ευκαιρίες να κάνουμε άπειρους λογικομαθηματικούς συλλογισμούς (με βάση την ποσότητα, το μέγεθος, τις έννοιες του χώρου, το βάρος κ.λ.π.). Να μελετήσουμε τις έννοιες του σώματος στο χώρο (έννοιες μέσα, έξω, δίπλα, πάνω, κάτω, πάνω από, κάτω από κ.λ.π.) και το χρόνο (πριν – μετά, τώρα, έπειτα).

Μάθαμε διάφορες λέξεις και έννοιες αφού μιλούσαμε για όλα αυτά μεταξύ μας και με τις δασκάλες μας.

Η αδρή κινητικότητα εξελίχθηκε. Κινηθήκαμε στο χώρο και μελετήσαμε τις θέσεις που μπορεί να πάρει το σώμα μας μέσα σε αυτόν. Προσέχαμε, καθώς χορεύαμε ή κινιόμασταν στο χώρο, να μη σκοντάψουμε, να μη συναντήσουμε αντικείμενα γιατί θα χτυπούσαμε, μα ούτε και άλλο παιδί γιατί θα θύμωνε σίγουρα αν το χτυπούσαμε. Έτσι μαθαίνουμε να ξεχωρίζουμε και τις ιδιότητες των έμψυχων και άψυχων όντων γύρω μας.

Μέσα από τα παιχνίδια με μουσική, αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε και το ρυθμό. Ο ρυθμός, όπως ξέρετε, παίζει μεγάλο ρόλο στη ζωή μας! Μας βοηθά στην καθημερινότητά μας, αλλά και σε ό,τι έχει σχέση με ανάγνωση και γραφή και, φυσικά, στα μαθηματικά!

Η λεπτή κινητικότητα, που μας προετοιμάζει για τη γραφή (μεγάλη «έγνοια» των μεγάλων) εξασκήθηκε καθώς χειριζόμαστε με διάφορους τρόπους μια μεγάλη ποικιλία μικρών ή και μεγαλύτερων αντικειμένων.

Και, αφού βρεθήκαμε μαζί σε μικρές ομάδες, ελεύθερες και με δυνατότητα να ανταλλάζουμε σκέψεις, υλικά αλλά και καυγάδες καμιά φορά, σίγουρα μάθαμε και πολλά σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μας με τους άλλους, δηλαδή κοινωνικοποιηθήκαμε».

Πώς να μην καμαρώνουμε λοιπόν για τα παιδιά μας, να μη νιώθουμε

*Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Εφαρμοσμένες Εκπαιδευτικές Δράσεις
στην Προσχολική Ηλικία*

ικανοποίηση και να μην είμαστε ευχαριστημένες από το αποτέλεσμα;
Εσείς δε θα νιώθατε το ίδιο;

Ναι! Παίζουν και μαθαίνουν, μαθαίνουν και παίζουν!

Κλείνοντας, θέλω να καταθέσω μια προσωπική εμπειρία: Μια μέρα στην τάξη επικρατούσε σχετική ησυχία. Το κάθε παιδί ήταν απορροφημένο στο παιχνίδι του. Άλλα παιδιά έπαιζαν μαζί, άλλα μόνα τους. Είχαν εξάλλου πολλές επιλογές. Ο Τζόναθαν πηγαίνει στην τραμπάλα και αρχίζει να την κουνάει δυνατά πέρα – δώθε κάνοντας φοβερό θόρυβο.

«Τζόναθαν τι κάνεις εκεί;» του λέω σε έντονο ύφος. Το παιδί γυρίζει απορημένο και έκπληκτο και πολύ απλά μου απαντάει: «Παίζω».

Είχε δίκιο. Με έβαλε στη θέση μου. Το παιδί απλά έπαιζε. Εγώ γιατί να του κάνω παρατήρηση; Ας τ' αφήσουμε λοιπόν να παίζουν!

Ευχαριστούμε.